

оборонною діяльністю, приймати безпосередню участь в охороні правопорядку та професійному і патріотичному вихованні персоналу системи МВС України.

Список бібліографічних посилань

1. Закон України «Про громадські об'єднання». *Відомості Верховної Ради України (ВВР)* 2013, № 1, с. 250.

2. Закон України «Про національну поліцію». *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2015, № 40-41, ст.379.

Закон України «Про основи національного спротиву». *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2021, № 41, ст.339.

Одержано 25.02.2024

УДК 343.9

Іван Васильович КРІЦАК,

старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем досудового розслідування, доцент кафедри кримінального права і кримінології Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3530-4269>;

Ксенія Володимирівна КОНОВАЛОВА,

курсантка факультету № 2

Харківського національного університету внутрішніх справ

ВІОЛЕТТА ОМЕЛЯНІВНА КОНОВАЛОВА ТА ЇЇ РОЛЬ У РОЗВИТКУ КРИМІНАЛІСТИКИ, ПСИХОЛОГО-ЮРИДИЧНОЇ ТА ДУХОВНО-ЦІННІСНОЇ/КРИМІНОТЕОЛОГІЧНОЇ ШКОЛИ ХНУВС

Розкриваються окремі аспекти життєвого та творчого спадку/шляху Віолетти Омелянівни Коновалової. Як талановитій «королеві криміналістики» вдалось завдяки психології здобути небувалих успіхів у криміналістиці, а також того, як Харківська юридична школа вплинула на формування духовно-ціннісної/кримінотеологічної школи ХНУВС.

Ключові слова: *В. О. Коновалова, Харківська психолого-юридична школа, криміналістика, храм Божий, духовно-ціннісна основа.*

«Як корабель назвеш, так він і попливе», – говорить народна мудрість. Прекрасне ім'я Віолетти Омелянівни супроводжуватиме нас цією творчою мандрівкою у скромних напрацюваннях неоціненного спадку особистості, – «королеви криміналістики».

Війна по-особливому вплинула на кожного із нас. З глибоким сумом юриспруденція у 2022–2023 році простилась з такими талановитими криміналістами і правниками Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, як В. Я. Тацій, Ю.П. Битяк, М. І. Панов, В. О. Коновалова. Скажу, ми щасливі люди, адже у 2003 році вступивши до Харківського національного університету внутрішніх справ, ще мав можливість чути/слухати лекції, спілкуватись особисто з видатними професорами, переважно вихідцями із Університету імені Ярослава Мудрого, які можна сказати з упевненістю, відносяться до золоті плеяди/когорти справжніх науковців, вчених рубежу ХХ–ХХІ століття. Безперечно, їхня харизма, живе спілкування мали особливий вплив на усіх нас та неодмінно житиме в їхніх учнях, добра справа і слава яких продовжується.

До 90-річного ювілею видатного вченого-криміналіста, професора кафедри криміналістики Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого Віолетти Омелянівни Коновалової вийшов у світ документальний фільм, у якому закладені унікальні факти із життя вченої, висловлювання виданих особистостей та й самої героїні. Тож розпочнемо невеличку подорож у пізнання постаті особистості, яка продовжує надихати студентів, науковців, усіх, кому цікава наука криміналістика.

Тендітна пані, що опанувала зовсім не жіночу професію. Творча особистість, що присвятила життя науці. Талановитий педагог, чиї учні стали відомими вченими та успішними практиками. Мудра людина, слова якої сповнені філософського змісту й тонкого гумору. Чуйна та розсудлива жінка, гідна титулу королеви криміналістики, – Віолетта Омелянівна Коновалова.

– Пишаюсь тим, що я один із багатьох, багатьох тисяч маю честь бути її учнем. З іншого боку, пишаюсь тим, що впродовж десятиліть я працюю з нею як керівник ВУЗу, як проректор, як ректор. Якщо сказати, як вам працювати з такими видатними людьми, скажу: «Дуже легко», бо з першого слова все розуміють. З першого слова розуміють, які завдання стоять, як їх вирішувати. Ніяких проблем не було» (В. Я. Тацій).

В юнацтві В. О. Коновалова захоплювалась музикою. Від природи мала красивий голос і навіть деякий час навчалась у консерваторії. Проте згодом, дослухавшись батьківської поради, переглянула свої погляди щодо майбутньої професії і все ж віддала перевагу юриспруденції. Як виявилось, вибір став доленосним. Можливо світові не дісталась талановита співачка, але вітчизняна юридична наука отримала видатну вчену.

У 1945 році В. О. Коновалова вступила до Харківського юридичного інституту. І відтоді розпочала свій шлях від студентки до знаного науковця, чие ім'я стало символом епохи.

– Мені життя подарувало таку кількість хороших людей, причому не просто хороших, а прекрасних, щирих, талановитих, розумних, добрих, чудових, чуйних які і в соціальному портреті були прекрасні, і в психологічному – надзвичайно добрі. І на практиці, коли я працювала, завжди були товариші прехороші, і в теорії. У мене ворогів немає, я можу сказати (В. О. Коновалова).

Після здобуття вищої освіти майбутня вчена впродовж року працювала слідчим прокуратури в Алчевську Луганської області. А вже у 1950 році їй випала нагода повернутись у стіни елітного вишу, аби розпочати свою наукову діяльність, вступивши до аспірантури на кафедрі кримінального процесу. І вже за три роки В. О. Коновалова захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук, після чого стала асистентом кафедри криміналістики Харківського юридичного інституту. Саме з цього часу вона починає впливати на долю кафедри та науки в цілому завдяки самовідданий праці і твердості духу.

– Я себе вважаю теоретиком, тому що багато моїх робіт – це праці теоретичні. Але оскільки вони у своїй основі мають практику та написані по суті для практиків, такі, як допит наприклад. У мене є така праця, трохи філософська, вона називається: «Версія: концепція і функція в судочинстві». Найменування гучне і трохи крикливе, що мені притаманне. А насправді це така праця, що вельми необхідна практикам. Так само як допит, наприклад, психологія допиту та інші речі: я два курси читаю: правову психологію та криміналістику, тому у мене все це, у мене свої підручники з психології (В. О. Коновалова).

– Віолетта Омелянівна – це мій вчитель. Вона керувала моєю кандидатською дисертаційною роботою. Вона була науковим консультантом по докторській дисертації. І всі ідеї, всі висновки, всі пропозиції, які ми робили, здійснені під її безпосереднім керівництвом. Причому вона не лише фахівець у галузі криміналістики, а й юридичної психології. І таку любов до цих двох наук вона привила і мені» (В. Ю. Шепітько).

Роки активної та плідної праці, пошук відповідей на запитання, які до неї в криміналістиці ніхто навіть не ставив, розвиток галузі юридичної психології, привели до того,

що вже у 1966 році у віці 39 років Віолетта Омелянівна увійшла в історію як перша жінка, що здобула вчений ступінь доктора юридичних наук з криміналістики, а трьома роками пізніше отримала звання професора. Дивовижно, але в добу радянського союзу, коли жінкам відводились здебільшого другорядні ролі, чоловіки розступились перед В.О. Коноваловою, зважаючи на її талант і силу інтелекту, і дали дорогу до п'єдесталу першості в юриспруденції.

– Докторська дисертація у мене була досить складна, адже я завжди мріяла бути співачкою, то сценічна, так би мовити, тенденція у мене існувала і в науці. І тому я дисертацію написала таким чином: «Теоретичні основи тактики розслідування». Але найголовніше було в її підзаголовку: "пізнавальна функція логіки та психології у розслідуванні злочинів". Це всіх насторожило, як логіка і психологія, це було нове. І перше, що мене підбадьорило, це був відгук, який надіслав мені на автореферат, за що я зараз низько кланяюсь йому, я глибоко вдячна цій людині, він просто змусив мене повірити в себе, що я доторкнулася, можливо не тими руками і не туди куди треба було, – це був А. А. Старченко (В. О. Коновалова).

В 1981 році Віолетта Омелянівна очолила кафедру криміналістики Харківського юридичного інституту і займала посаду завідувача впродовж наступних 15 років. Завдяки своїй працелюбності, організаторським якостям та постійному прагненню до розвитку, В. О. Коновалова змогла створити на кафедрі атмосферу взаєморозуміння та поваги, творчого натхнення та наукового пошуку. Тепер ці надбання зберігаються і примножуються прийдешніми поколіннями вчених, що працюють на кафедрі, послідовниками й учнями Віолетти Омелянівни.

– Свого часу мене викликав професор В. В. Сташис. Хоч раніше ми були одногрупниками, разом йшли по житті. До речі, з усієї групи я перша захистилася, взагалі вважалася, не скажу, що була прониною або що-небудь у такому дусі, просто я активно працювала, активно досягала вершин. Тому він мене викликав і сказав: ось підеш завідуваючою. Я йому говорю: я не піду. Чому? Тому що я не хочу, у мене інші, так би мовити, плани, – дещо писати. Ні, підеш, є ще інші кандидатури, але я їх не призначу, я призначу тебе, бо нам потрібна залізна рука в оксамитовій рукавичці. Щоб не було на кафедрі ніяких непорозумінь, щоб був порядок. Ось таким чином я стала керувати (В. О. Коновалова).

– З Віолеттою Омелянівною мені безпосередньо працювати досить легко. Ми працюємо вже багато років разом, у нас добрі взаємовідносини, я думаю, це все завдяки її людяності, тому що є така риса – людяність і толерантність, вони притаманні Віолетті Омелянівні (В. Ю. Шепітько).

Життєвий шлях цієї унікальної жінки не можна назвати легким, адже наука вимагає максимальної самовіддачі, невтомної праці, високого інтелектуального потенціалу, чесності, а також таланту першовідкривача. Нею захоплюються, її звеличують, адже не так часто можна зустріти людину, яка б досягнувши вершини у своїй діяльності, привітно подавала б руку допомоги, уважно вислуховувала, опікувалась менш досвідченими науковцями. Подібно до королеви, яка піклується про своїх підданих, Віолетта Омелянівна кожному приділить увагу, до кожного не залишиться байдужою.

– Моя аспірантська підготовка розпочалася з певних проблем. Справа в тому, що на той час існувало правило, за яким затвердження тем дисертаційних досліджень з криміналістики спеціалізованими вченими радами ВУЗів відбувалось лише після їх погодження з координаційним бюро Інституту прокуратури СРСР в м. Москва. За різних підстав ця процедура тягнулась більше року, і лише особисте втручання Віолетти Омелянівни, її звернення з відповідними аргументами до своїх колег забезпечили позитивне розв'язання цього питання. Аналогічна ситуація відбулася через 16 років, під час затвердження теми моєї докторської дисертації. Однак, Віолетта Омелянівна своїм авторитетом спочатку переконала Миколу Івановича Панова, проректора з наукової роботи, а потім вони разом довели керівництву Вченої ради нашої академії, що заявлена проблематика

є і актуальною, і дисертабельною. За таку життєву позицію я щиро вдячний Віолетті Омелянівні (В. А. Журавель).

– Віолетта Омелянівна, вона не лише видатна вчена, вона просто чудова людина. До неї можна звернутися, не думаючи, як вона сприйме, що буде, бо знаєш, – ти отримаєш завжди дружню пораду, отримаєш критику, але вона конструктивна (В. В. Тіщенко).

Знання і освіта завжди були рушійною силою прогресу, тому особливе місце серед вчених займають ті, хто наділені здібністю прививати любов до науки, – це вчителі, які ведуть за собою учнів, розкривають їх таланти та плекають здібності, залишаючи у них частину своєї душі. Студенти завжди з неабиякою цікавістю відвідують її лекції, адже вміння знайти підхід до кожного, емоційність викладу інформації та безпосередність неабияк підкуповують слухача. Найкращою характеристикою Віолетти Омелянівни, як педагога, є успіхи її вихованців. Під керівництвом В. О. Коновалової було написано та захищено 27 кандидатських та 3 докторські дисертації. За видатні досягнення у підготовці кваліфікованих кадрів їй було присуджено премію ім. Ярослава Мудрого.

– Я дуже люблю студентів, взагалі я люблю свою роботу, говорю прямо. Я люблю лекції, незважаючи на те, що мені, так би мовити, багато років. Я люблю захоплювати студентів чимось новим. Я, між іншим, готуюся до лекцій. Це іноді думають, що великий досвід. Нічого подібного, досвід – це досвід, але треба бути підготовленим. Тому що лектор – це своєрідна артистична трибуна, там треба захоплювати, там треба знати, на що акцентувати увагу студентів, що їм цікаво, що не цікаво, одним словом, це гарна сцена (В. О. Коновалова).

– Віолетта Омелянівна, безумовно, багата людина, у неї багато учнів. Це перш за все тисячі, десятки, а може й сотні тисяч молодих фахівців, які пішли працювати, прославляючи наш ВУЗ, нашу країну, наших викладачів. До кожного серця, до кожного розуму молоді людини вона дійшла, відкрила його і передала відповідні знання (В. Я. Тацій).

Віолетта Омелянівна удостоєна безлічі почесних нагород та звань. Вона стала заслуженим професором Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого, академіком та володарем Золотої медалі Національної академії правових наук України, заслуженим діячем науки України, та найголовнішим її здобутком є широке визнання і повага в юридичному світі.

– Говорячи про В. О. Коновалову завжди доводиться говорити у чудових ступенях. Мені пощастило в житті в тому сенсі, що я працюю разом з Віолеттою Омелянівною в одній спеціалізованій Вченій раді, навіть сиджу поруч з нею і цим місцем я нікому не поступаюся, хоча були наміри з боку деяких осіб, захопити його, але я сказав це місце моє і я нікому не поступлюся. Я дуже уважно слухаю виступи В. О. Коновалової, вона виступає так блискуче, що якось склався сам собою афоризм, як не намагайся, але краще В. О. Коновалової не виступиш (М. І. Панов).

– Мені дуже приємно, що вона була однією з тих людей, видатним професором, яка стояла у витоків створення академії правових наук України. І тому особливо пишаюся тим, що серед найбільш відомих вчених, членів нашої академії, безумовно Віолетта Омелянівна (В. Я. Тацій).

Науковим результатом багаторічних наукових досліджень та творчих пошуків В. О. Коновалової є понад 250 друкованих праць. Ціла низка статей та монографій, серія підручників, і навчальних посібників, проекти та рецензії законодавчих актів. За книгами її авторства вчилось не одне покоління майбутніх слідчих. На основі її наукових поглядів та теоретичних розробок виникла Харківська психолого-юридична школа.

– Нам дуже здорово пощастило, що ми живемо з такою людиною поруч. Ми взагалі сусіди з Віолеттою Омелянівною, ми живемо в одному будинку. Вранці я іноді бачу Віолетту Омелянівну, яка збирається чи йде на роботу, не змінно красиво одягнену, у вишуканому капелюшку і вона мені нагадує королеву Англії Єлизавету II, яку я бачив колись перебуваючи у службовому відрядженні, у м. Везелі (Німеччина). У Віолетти

Омелянівни є перевага перед королевою Єлизаветою. Вона не королева Англії, вона королева великої науки – криміналістики, без якої практична юриспруденція сьогодні не мислима (М. І. Панов).

– «Відчувається, що вона у розквіті наукових та творчих сил. Вона завжди поряд на неофіційних заходах, і знаєте – це велика моральна підтримка, коли ти знаєш, що така людина є поряд з тобою. Ми на неї завжди готові рівнятися (В. В. Тіщенко).

Одна справа бачити талановиту людину на екрані телевізора, читати про неї у книжках або чути від колег. А от бути її учнем, працювати з нею пліч-о-пліч, мати можливість спитати поради і заручитись її підтримкою – це велика честь, і неоціненний досвід для кожного із сучасників королеви криміналістики – Віолетти Омелянівни Коновалової.

Для молоді, для молодих студентів, викладачів, професорів – це чудовий приклад, брати все можливе, для того, щоб покращувати себе, вдосконалюватися на прикладі таких видатних людей. Я сподіваюсь, що ще багато-багато років вона прикрашатиме наш чудовий ВУЗ, ми будемо пишатися тим, що вона разом з нами, що вона робить таку велику, корисну і так необхідну справу для підготовки молодого покоління випускників нашого ВУЗУ (В. Я. Тацій) [1].

Від себе скажемо, здається, люди не народжуються звище. Ще й як народжуються. Однією з таких була Віолетта Омелянівна Коновалова. Господь покликав її до себе 27 листопада 2023 року. Саме в перший день филипового/пилипового посту, на саме свято апостола Пилипа, одного із 12 апостолів Христових. І саме через 40 днів усі ми святкуємо Різдво/Рождество Христове. Тоді, на 40-й день, вічно молода душа Віолетти Омелянівни предстала на Божий Суд. Значить, вона народилася цього дня вже для життя вічного. Ось так все дивним промыслом Божим здійснюється у нашому житті. І нічого випадкового не буває в ньому, тим паче Дня народження та Дня смерті земної як запоруки переходу до Вічності, часу і дати яких ніхто не знає, допоки вони не здійсняться.

Мені неодноразово пощастило бувати у старовинному Храмі села Черкаські Тишки, що неподалік м. Харкова, де народилася Віолетта Омелянівна. Скажу, це унікальна намолена атмосфера та величезний Храм дивної духовної величини. Прикро те, що ще до недавнього часу, як розповіли, навіть куполу не було, він знаходився у вкрай занедбаному стані. Після унікальної зустрічі та знайомства з Храмом ми разом з професором В. А. Артем'євим, директором музею ХНУВС Перцовим С. Г. та Б. П. Лукіним написали статтю про історію Храму, де закликали усіх небайдужих людей, депутатів допомогти. Приємно і відрадно, що через декілька років мені надіслали фото унікального різьбленого дерев'яного іконостасу, який височів у Храмі, завдяки жертвам небайдужих людей. Славні і дивні/чудні справи/діла твої, Господи. І перше, що спадає на думку, це те, що родичі, предки, хресні батьки Віолетти Омелянівни можливо були глибоко віруючими людьми, і вимолити у такому унікальному місці, де вона народилася, велику вчену, як її назвали, «королеву криміналістики», яка продовжує нас дивувати до цих пір своїми глибинними розмірковуваннями та вічною молодістю, непорушністю моральних принципів та орієнтирів. Унікальна плеяда/когорта науковців-небожителів поступово відходить від нас. Хто знає, чи будемо ми достойними продовжувачами їхньої великої школи та професійної майстерності? Бачимо, наскільки важливим є у розвитку психологічної школи заради істинних відкриттів прибігати до Чаші Христової, Храму Божого та будувати «собори душ людських», за словами знаменитого Олеса Гончара.

Храм у селі Черкаські Тишки, де народилась Віолетта Омелянівна, та небайдужість до нього общини університетського Храму ХНУВС (звернення до депутатів). Звертаються до Вас, члени православної общини села Черкаські Тишки Харківської області, з проханням про допомогу у справі відбудови храму Різдва Пресвятої Богородиці в нашому селі. Черкаські Тишки виникли в середині XVII століття і в ньому з 1747 р. існував дерев'яний храм Різдва Пресвятої Богородиці. У 1830 р. на кошти поміщика Андрія Тицького і прихожан за проєктом архітектора А. Васильєва була побудована кам'яна

церква. Деякі ікони для іконостасу храму написав Ілля Рєпін. В 1906 р. Храм було відремонтовано та значно розширено. У 30-ті рр. XX ст. церкву закрили, але в 1944 р. громада випросила відповідний дозвіл і розпорядженням Липецької районної ради, Храм знову віддали віруючим. З 1944 р. по сьогодні він відкритий. У 2010 р. йому виповнилося 180 років. Як бачимо, цей воістину унікальний Храм спіткала доля тисячі церков, які були зруйновані впродовж останнього сторіччя, однак він отримав надію на відродження. Сільські церкви несуть у собі колосальний культурний заряд. Кожна велика церква, як правило, побудована за кошти видатних політичних, військових діячів, вчених та інших знаних людей. Як лише церква починає відновлюватися, все навколо оживає, з'являється цікавість до життя. Безумовно, відреставрувати кожну церкву – завдання непосильне. Але принаймні ті храми, які знаходяться неподалік від м. Харкова, заслуговують на особливу увагу, адже досить часто людина з міста прагне помолитися подалі від мирської суєти. Мабуть, тому сюди приїжджають не лише віруючі з сусідніх сіл, а й богомольці з обласного центру. Кажуть, «бідний милостинею багатого питається, а багатий молитвами бідного спасається». То ж і ми просимо Всемилистивого Отця Небесного, щоб Він послав нам небайдужу людину, яка завдяки добрій справі змогла б спасти свою душу. Наш Храм потребує допомоги у відбудові дзвіниці, а також реставрації іконостасу та внутрішнього оздоблення, впорядкування навколишньої території. Зробити це власними силами місцева община віруючих не в силах. Ми шукаємо людину, яка готова допомогти нам у богоугодній справі відродження цього старовинного духовного центру. У дивний спосіб промисел Божий призиває кожну людину до спасіння. Ми щиро віримо в те, що Милосердний Господь допоможе у відновленні цього святого для багатьох людей місця зусиллями небайдужих, адже Бог завжди допомагає через людей. Підняття кожного храму з руїн є великим подвигом і ми віримо в те, що Господь простить людині «множество» гріхів, яка усім серцем і душею зможе перейнятися нашим сердечним болем і слізними гарячими молитвами. Віримо, що й Пресвята Богородиця не залишить без втіхи і своїх материнських молитов жертводавця, який наважиться на щиру допомогу у відродженні Храму для того, щоб в цьому місці вознесли свої гарячі молитви до Господа, відклавши «всякое житейское попечение» тисячі вірних православної церкви. Сподіваємося на Вас як людину «Високого Духа», котра розуміє всі обставини життя, що мають місце в нашому суспільстві, та маємо велику надію на Ваше особисте втручання в цю нележку, благородну справу. З глибокою повагою – члени церковної общини храму Різдва Богородиці с. Черкаські Тишки, настоятель Храму протоієрей Владимир (Ключник).

В. І. Гаєнко як завідувач кафедри криміналістики ХНУВС та його вплив на університетську спільноту у аспекті духовно-ціннісного виховання. Багаторічний начальник кафедри криміналістики ХНУВС, кандидат юридичних наук, доцент, вихідець із славної Черкащини В. І. Гаєнко, який, до речі, був одnogрупником ректора В. Я. Тація та до останнього підтримував дружні відносини з видатним ректором, неодноразово багато розповідав нам про В. О. Коновалову. Понад десятирічне відвідання Свято-Борисо-Глібського жіночого монастиря у с. Водяне, Зміївського району, Харківської області, де В. І. Гаєнко прислужувався у якості алтарника Храму, спільна трапеза щонедільного/воскресного дня дали свої особливі пізнання величі школи юриспруденції, яка була створена саме у м. Харкові. Скажу, що значна плеяда радянських науковців, попри багаторічну заборону релігії, все ж боялася чи не насмілювалася до останнього говорити про Бога. Однак подивімося інтерв'ю В. О. Коновалової, яка глибина психології, яка доброзичливість та невидиме світло випромінює така тендітна жіночка, а насправді велика педагог та вчитель вчителів, вчена з великої літери. Можливо під психологією були приховані таємничі порухи душі, людського серця, Духу, Бога. Не знаємо. Вони відійшли від нас, так і до кінця не розкривши постать особистості у духовно-сутнісному значенні. Вони залишили після себе живу розмову та наукові праці.

Пам'ятаю, як усі ми разом провели в останню путь 10 грудня 2012 р. вже викладача Харківської духовної семінарії Володимира Івановича Гаєнка, який був зачислений у семінарський штат викладачів у 2006 році з благословення митрополита Харківського та Богодухівського Никодима (Руснака). Володимир Іванович був глибоко віруючим православним християнином, здобув велику повагу серед викладачів та учнів/вихованців Семінарії. При Борисо-Глібському жіночому монастирі с. Водяне Зміївського району ніс вітварний послух. Коли йому було поставлено діагноз онкологічного захворювання, він не припиняв вести уроки. Вже на смертному одрі Володимир Іванович посповідався і причастився Святих Христових Тайн, після чого мирно спочив у Господі [2].

Скажу, багато викладачів нашого Університету були здивованими, що Володимир Іванович лежав на смертному одрі саме у білому/світлому стихарі. Ще за життя він особливо пишався, що Господь з благословення правлячого Архієпископа сподобив його такої великої церковної нагороди – стихарь. Пам'ятаємо з яким трепетом, страхом Божим, Володимир Іванович виходив зі свічею спереду священника, яка символізує самого Іоанна, пророка предтечу і Хрестителя Господнього, який приготував/приготував шлях для приходу/прийняття самого Господа Ісуса Христа. До цих пір, як би не старався, а вийти так Володимир Іванович не виходить. Це свідчить про особливу віру та любов до Храму Божого, до Господа, вченого нашого Університету, його відвагу і сміливість в один момент піти і послужити на благо Церкви Христової, і до останнього подиху бути вірним, принести достойний плід покаяння і надіємось сподобитися вічного блаженства у Царстві небесному, де, за словами апостола Павла, написано: «Чого око не бачило й вухо не чуло, і що на серце людині не впало, те Бог приготував був тим, хто любить Його!». «Ихже око не видѣ, и ухо не слыша, и на сердце челоуѣку не въздыша, яже уготова Богъ любящымъ Его» (1Кор.2:9).

Вважаємо, що В. І. Гаєнко подав усім нам достойний приклад, як слід спасати свою душу поряд із данністю, яку прийшлося віддати кар'єрі. І не даром саме у день своєї смерті він причастився Святих Христових тайн і мирно відійшов до Господа. Віримо, що Володимир Іванович не забуває за нас, наш Університет біля престолу Божого. Можливо не випадкового навіть у цей надзвичайно складний час російсько-української війни університетськими древніми і намоленими спорудами стали стіни колишніх двох духовних семінарій у Кременчуці та Кам'янець-Подільському, де свого часу навчались великі постаті та духовні особистості, які зробити неоціненний внесок у розвиток нашої державності/духовності. Більше того, у нашому Університеті створена та активно розвивається духовна/духовно-ціннісна школа у юриспруденції на міждисциплінарній парадигмі, чим особливо пишаємось, адже на сьогодні понад 10 випускників Харківської духовної семінарії, а також монахи та священники, диякони та іподиякони, які остаточно вирішили посвятити свій шлях Богові. Неодмінно такий посил має неабияке значення на весь колектив. «Психо-» означає душа, а тому справжній психолог той, хто добре відчуває її порухи, багатоманітність/багатогранність через намоленість, інтелект та приналежність до Церкви Христової. Віримо, що психологічна школа ХНУВС, яка була і залишається найпотужнішою в Україні, завдяки особливим зусиллям О. М. Бандурки знайде правильні пріоритети та орієнтири, коли психологія, буде воістинно наукою про душу людини, як найцінніший дар, щоб не погубити її, а здобути життя вічне у Царстві Божому/небесному, у блаженстві, завдяки трьом великим вершинам: Доброму, Розумному, Вічному.

Список бібліографічних посилань

1. «Королева криміналістики» Віолетта Коновалова. До ювілею видатного вченого! YouTube. URL: <https://youtu.be/KHvd2y65uBQ?si=X4lGkA5FGGbJOEvi> (дата звернення 01.02.2024)

2. Провели в последний путь преподавателя семинарии. 12 декабря 2012 года. URL: <https://www.eparchia.kharkov.ua/readnews/739> (дата звернення 01.02.2024)

Одержано 02.02.2024